

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. A.**, bytom M., proti odporcovi **Obvodnému pozemkovému úradu v Trnave**, Vajanského č. 2, Trnava o preskúmanie zákonnosti stanoviska odporcu č. K2005/01764 zo dňa 4. marca 2005, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sp/40/2006 - 63 zo dňa 27. novembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sp/40/2006 - 63 zo dňa 27. novembra 2007 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trnave podľa § 250p Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) odmietol opravný prostriedok navrhovateľa proti stanovisku odporcu, ktorým nevyhovel žiadosti navrhovateľa o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v k. ú. D. podľa zákona č. 503/2003 Z. z.. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že písomné stanovisko vo veci uplatnenia nároku podľa zákona č. 503/2003 Z. z., ktorým odporca oznámil navrhovateľovi, že z dôvodov tam uvedených nie je možné jeho žiadosti o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnosti vyhovieť, nespĺňa podmienky pre uznanie za rozhodnutie podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb., nakoľko sa nejedná o záväzný akt správneho orgánu, ktorý autoritatívnym spôsobom určuje obsah a rozsah zákonného práva alebo povinnosti účastníka konania a je výrazom vzťahu mocenskej nadriadenosti a podriadenosti medzi subjektom verejnej správy a adresátom rozhodnutia. Konštatoval, že tento spôsob vysporiadania sa s uplatneným nárokom navrhovateľa nemá žiaden zákonný

podklad a bez ohľadu na nedostatok formy neobsahuje ani všetky zákonom požadované náležitosti. Krajský súd bol toho názoru, že keďže sa nejedná o rozhodnutie, nemožno ho preskúmať na základe podaného odvolania postupom podľa tretej hlavy piatej časti OSP v konaní o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov. Dôvodil, že predpokladom takéhoto postupu je existencia rozhodnutia s mocenským charakterom vo vzťahu k žalobcovi vydaného správnym orgánom v správnom konaní. Dospel k záveru, že v danom prípade je dôvod pre analogický postup podľa § 250p OSP, vzhľadom k tomu, že navrhovateľ napadá stanovisko odporcu, ktoré nie je rozhodnutím, a preto súdnemu preskúmaniu nepodlieha. Krajský súd zároveň vytkol správnemu orgánu pochybenie, keď po preskúmaní uplatneného reštitučného nároku navrhovateľa nepostupoval v súlade so zákonom a nevydal vo veci riadne rozhodnutie v zmysle § 5 zákona č. 503/2003 Z. z. v spojení s ustanovením § 46 zákona č. 71/1967 Zb.. Vzhľadom na skonštatované porušenie zákonnej povinnosti odporcu vydať vo veci riadne rozhodnutie je podľa názoru krajského súdu povinnosťou odporcu v primeranej lehote o uplatnenom nároku zákonom stanoveným spôsobom rozhodnúť, v opačnom prípade si môže navrhovateľ uplatniť svoje práva na súde v rámci konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle § 250t a nasl. OSP. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s ustanovením § 246c OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Poukázal na to, že sa spáchala krivda na prídelcoch poľnohospodárskej pôdy o nepriznaní vlastníckych a reštitučných práv po zomrelých A. a jeho manželke A. k pridelenej výmere poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území D., v súlade s právoplatne overeným zoznamom prídelcov podľa § 6, bodu 2/ zákona č. 503/2003 Z. z. a súvisiacich predpisov. Žiadal preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uložil Krajskému súdu v Trnave dôslednejšie preskúmať návrh navrhovateľa ako oprávneného dediča vo veci právoplatnosti majetkovej podstaty č. vl. 255 v časti „B“ – Vlastníctvo v katastrálnom území D..

Žalovaný správny orgán v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 vety prvej OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 28. decembra 2004 doručenou odporcovi 31. decembra 2004 žiadal o navrátenie vlastníctva

k pozemkom v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z.. V preskúvanom písomnom stanovisku zo 4. marca 2005 odporca uviedol, že po preskúmaní žiadosti navrhovateľa a priložených dokladov a preštudovaní archívnych materiálov týkajúcich sa reštitučného konania o pozemkoch pôvodného vlastníka P. N., ako aj kompletného spisového materiálu týkajúceho sa reštitučného nároku p. K. a M. došiel k záveru, že prídelové listiny, ktoré boli predložené k uplatnenému nároku, neobsahujú všetky zákonom stanovené náležitosti, t. j. chýba pečiatka aj podpis orgánu, ktorý prídelovú listinu vydal, a z uvedeného dôvodu nebolo preukázané, že navrhovateľ nadobudol vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam v prídelovom konaní. Odporca ďalej konštatoval, že navrhovateľ nepreukázal ani na základe predložených dokladov k nároku, ani v predchádzajúcich konaniach na bývalom Pozemkovom úrade v Trnave ani na Okresnom úrade v Piešťanoch, že nehnuteľnosti v k. ú. D., parc. č. 471/1, 466/2 prešli do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby spôsobom uvedeným v § 3 zákona č. 503/2003 Z. z. resp. spôsobom uvedeným v § 6 zák. č. 229/91 Zb. v znení neskorších predpisov, a preto došiel k záveru, že žiadosti navrhovateľa o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v k. ú. D. nie je možné vyhovieť.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1, 2 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250p ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá ten, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napadá rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne. Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

V zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad.

V zmysle ods. 3 citovaného ustanovenia na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 61/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov sa tento zákon vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Vyššie citované ustanovenie správneho poriadku upravuje rozsah pôsobnosti správneho poriadku, teda vymedzuje okruh prípadov rozhodovania správnych orgánov v oblasti verejnej správy, keď sa postupuje podľa tohto zákona. Použiť správny poriadok je potrebné vždy, ak sú súčasne splnené podmienky uvedené v tomto odseku, čiže:

- ide o konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických alebo právnických osôb (tzv. pozitívne vymedzenie rozsahu pôsobnosti),
- osobitný zákon výslovne aplikáciu správneho poriadku nevyklučuje (tzv. negatívne vymedzenie rozsahu pôsobnosti).

Správny poriadok je procesnoprávny predpis, ktorý má všeobecný charakter. V ustanovení § 1 ods. 1 správneho poriadku je zakotvený tzv. subsidiárny charakter správneho poriadku vo vzťahu k osobitným zákonom upravujúcim rozhodovanie správnych orgánov. To znamená, že ak osobitný zákon úplne nevyklúčil uplatňovanie správneho poriadku, správny orgán pri rozhodovaní podľa tohto osobitného zákona použije zákon č. 71/1967 Zb. v plnom rozsahu.

Osobitným zákonom vzťahujúcim sa na vec je zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, ktorý v § 5 ods. 3 jednoznačne ustanovuje, že na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, t. j. zákon č. 61/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Vo svetle vyššie uvedeného mal odporca v prípade nevyhovenia žiadosti navrhovateľa vydať rozhodnutie (hoci by išlo o negatívne rozhodnutie) v správnom konaní v zmysle ustanovení § 46 a nasl. správneho poriadku

so všetkými predpísanými náležitosťami, proti ktorému by mal navrhovateľ právo podať opravný prostriedok na súde (§ 5 ods. 5 zákona č. 503/2003 Z. z.).

Odporca však naznačeným spôsobom nepostupoval a navrhovateľa o vybavení jeho žiadosti informoval iba vo forme stanoviska nemajúceho formálne, a ani obsahové náležitosti rozhodnutia vrátane poučenia o možnosti podať proti nemu opravný prostriedok.

Zo skutkového stavu zisteného v predmetnej veci je zrejmé, že správny orgán sa dopustil závažného procesného pochybenia, ktoré podstatne sťažilo navrhovateľovu možnosť obrany. Ako základná premisa v právnom štáte v takejto situácii musí platiť, že pochybenia správneho orgánu nemôžu ísť na ťarchu fyzických alebo právnických osôb. Navrhovateľ pochybenia správneho orgánu nijako nevyvolal ani sa na nich nepodieľal, v ich dôsledku mu však bolo do značnej miery znemožnené, aby v riadnom a zákonom konaní obhajoval svoje práva. Pokiaľ by súd v tejto situácii odmietol jeho opravný prostriedok z dôvodu, že sa jedná o rozhodnutie, ktoré nepodlieha preskúmaniu, a vecne sa ním nezaoberal, znemožnil by tým navrhovateľovi prístup k súdu; také rozhodnutie by bolo potom ústavne neprípustným odmietnutím spravodlivosti.

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. Postup odporcu v predmetnej veci nebol v súlade s príslušnými ustanoveniami správneho poriadku a viedol k oznámeniu o nevyhovení žiadosti navrhovateľa o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v k. ú. D., bez vydania riadneho rozhodnutia, formou oznámenia, čo je v rozpore so zákonom.

Odvolací súd má za to, že odmietnutím opravného prostriedku krajský súd odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom, čím porušil jeho ústavné právo domáhať sa pred nezávislým a nestranným súdom preskúmania postupu a rozhodnutia správneho orgánu.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 3 OSP).

V ďalšom konaní krajský súd meritórne prejedná vec a znova o nej rozhodne, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP v spojení s § 246c ods. 1, veta prvá OSP).

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1, veta prvá OSP).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 28. januára 2009

**JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth